

УДК 81-13:81'243:378.147

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.11>

Крекотень О. В., Байдак Л. І., Березняк О. П.

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У КУРСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стаття присвячена формуванню емоційної компетентності студентів нелінгвістичних вищих навчальних закладів. Об'єктом вивчення виступає емоційний інтелект як уміння розуміти свої емоції та почуття інших людей. Метою дослідження є окреслення шляхів формування емоційної компетентності здобувача знань у курсі вивчення іноземної мови. Особливу увагу приділено значенню позитивного мислення та підвищенню мотивації до набуття іноземних навичок. Проведено аналіз наукових досліджень даного питання у вітчизняній та зарубіжній літературі, визначені поняття емоційного інтелекту та емоційної компетентності, узагальнені дидактичні підходи до проблеми у курсі іноземної мови професійного спрямування, визначено алгоритм формування емотивних навичок, розроблена модель тренінгу як частини курсу іноземної мови. Ключовою постаттю для впровадження моделі тренінгу визначений викладач, якому слід регулярно працювати над підвищенням рівню емоційного інтелекту. Визначено комунікативні методи, що можуть допомогти викладачеві сформувати позитивну атмосферу: бути в змозі спокійно описати проблемну ситуацію, виражати власні почуття, вміти пояснити необхідність певних завдань та запропонувати рішення проблеми. Робота має теоретичне значення і може стимулювати подальші практичні розробки даної теми. Підкреслено значення емоцій для професійної діяльності майбутнього спеціаліста, який вміє контролювати емотивні стани та націлений на позитивний результат. Визначено стратегічні елементи іноземної навчальної компетенції та етапи формування емоційної компетентності, а саме: ідентифікація, розуміння емоцій, вміння виражати емоції та керувати ними. Дидактичну задачу з вербалізації почуттів запропоновано проводити у три етапи: проведення анкетування з метою отримання інформації про рівень емоційної компетентності, прослуховування та обговорення теоретичного відомого матеріалу, практичний тренінг з формування емоційного інтелекту. Відзначено переваги формування іноземних навичок на основі емотивного компонента для сприяння мотивації до вивчення іноземної мови.

Ключові слова: емоція, емоційний інтелект, іноземна мова, емоційна компетентність, позитивні емоції, невербальний компонент, мотивація, емотивний стан.

Останнім часом емотивна складова превалює у суспільному дискурсі України. Події воєнної агресії з боку Росії змусили людей найбільш гостро відчувати емоції гордості національної належності, гнів та ненависть до ворога, почуття єдності та колективної підтримки. Освітні програми університетів з іноземної мови професійного спрямування не враховують необхідність пристосування під реалії сьогодення. З одного боку, підручники із вивчення іноземної мови у технологічних вищих навчальних закладах не містять жодних вправ для формування емоційної компетентності або ж для регулювання стресових станів студентів, з іншого боку, студенти приходять зі школи з налаштуванням відтворення іноземного контексту без емоцій. Перед викладачем іноземної мови постає важке завдання – сформувати висококваліфікованого спеціаліста, здатного не лише відтворювати понівечену країну разом із європейськими колегами, але й спілкуватись з ними на професійні теми. Це можливо лише у взаємозв'язку мовної та емотивної компетентності при формуванні іноземних навичок, що обумовлює **актуальність дослідження**. Викладач має “думати, досліджувати та застосовувати найліпші методи для розвитку когнітивних здатностей студента відповідати потребам різних соціальних середовищ” [1, с. 150].

Мета дослідження полягає у визначенні можливостей формування емотивної компетентності студента в комплексі з набуттям іноземних навичок та взаємозв'язку з позитивним мисленням студента задля підвищення мотивації до вивчення іноземної мови. Завданнями до мети визначимо: аналіз теоретичних досліджень даної проблеми у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі; визначення основних понять, узагальнення дидактичних підходів до проблеми в цілому та у курсі іноземної мови професійного спрямування зокрема.

Варто зауважити, що історично проблема місця інтелекту та емоцій у когнітивному процесі вивчалась ще за часів Аристотеля, який стверджував, що емоції не заважають процесу пізнання, коли усвідомлюються розумом, а лише надають емоційний контекст [2, с. 113]. Іммануїл Кант визначив три інструменти пізнання: чуттєвість, інтелект і сенс [1, с. 150]. Поняття ж емоційного інтелекту та модель його формування з'явилися пізніше, були запропоновані Дж. Мейером та П. Селовеєм [3, с. 3]. Спираючись на цю теорію, Деніел Гоулман відзначив, що емоційний інтелект – це здатність ідентифікувати власні емоції, вміти контролювати їх та керувати ними, можливість відчувати емоції оточуючих та вміти спілкуватись [4, с. 63]. Він дослідив основні емоції (гнів, страх, щастя, кохання, здивування, відроза, сум [4, с. 21], та провів експериментальні дослідження у навчальних закладах різних типів на предмет результативності курсу з формування емоційного інтелекту. Деніел Гоулман визначив суть емоційної компетентності як складного особистісно-соціального утворення, що має за основу емоційний інтелект та емоційну культуру [4]. Дослідження емоційного інтелекту та емоційної компетентності висвітлюється багатьма зарубіжними та українськими авторами, але у полі нашої цікавості залишаються теоретичні та експериментальні розробки проблеми

в освітніх закладах, зокрема у курсі вивчення іноземної мови. Науковець *A. Furnham* досліджував зв'язок коефіцієнту розумового інтелекту (IQ) з рівнем емоційного інтелекту [5]. В експерименті брали участь 158 дорослих, що вільно володіють англійською мовою. По-перше, рівень емоційного інтелекту показав зворотну кореляцію по відношенню до коефіцієнту інтелекту, тобто люди з вищим IQ мали нижчий показник емоційного інтелекту. Вірогідним поясненням може бути те, що люди з високим рівнем розумового інтелекту не потребують розвитку емоційного, бо вони мають можливість вирішувати проблеми без участі інших. На протипагу, експеримент показав, що учасники з нижчим рівнем IQ, але з високим показником емоційного інтелекту навчаються краще, бо вони охоче сприймають допомогу та підтримку [5, с. 195]. Взнявши до уваги результати дослідження, можемо з упевненістю говорити про ключову роль розвитку емоційного інтелекту у вивченні іноземної мови студентами вищих навчальних закладів. Різні аспекти проблеми вивчали зарубіжні дослідники: *J. C. Richards* [6], *L. Pinto-Pérez* [7], *Ph. Gay*, *S. Pogranova*, *L. Mauroux*, *E. Trisconi*, *E. Rankin*, *R. Shankland* [8]. *J. C. Richards* проаналізував, які саме емоції виникають у викладачів англійської мови, у студентів та студентів-майбутніх викладачів, чим вони викликані і як вони впливають на процес викладання (навчання) (табл. 1).

Таблиця 1

Можливості емоційного підходу до заняття з іноземної мови (за *Jack C. Richards*) [6]

З позиції викладача	З позиції студента
Емоції допомагають: забезпечити прийняття рішень та майбутні дії	Емоції сприяють: оцінити ефект від викладацьких методів, вибору засобів навчання
Сприяти інтерактивним діям “викладач – студент”	Активно брати участь у інтерактивній діяльності
Визначати правила та процедури для сприяння позитивній атмосфері заняття	Розуміти важливість позитивного клімату заняття
Забезпечувати ефективний зворотний зв'язок	Відчувати ефект від зворотного зв'язку
Обирати види діяльності, що сприяють мотивації: рольові ігри, гумор, пісні, персональні історії тощо	Демонструвати мовні навички з емотивним контентом, не боятись публічно говорити
Отримувати задоволення від процесу викладання.	Відчувати взаємозв'язок з викладачем

Дидактичний експеримент з формування емоційної компетентності 28 студентів туристичної галузі з колумбійського міста Пайпа здійснила *L. P. Pinto-Pérez* [7]. Згідно опитування, студенти не були вмотивовані до вивчення англійської мови, хоч об'єкти туристичної привабливості місцевості потребували англійськомовних спеціалістів. Дослідниця передбачила кілька практичних курсів з письмового використання мови, де одним з інструментів навчання були емоції та почуття. Спочатку, на етапі сенсифікації, студентам були представлені реальні героїчні люди, що могли б бути зразком для наслідування. Потім студенти створювали своїх супергероїв, наділених над можливостями [7, с. 40], викладач надавав власний сюжет як приклад, відпрацьовував граматичні та лексичні аспекти писемного мовлення. На етапі апробації, кожен представляв свою історію з наступним обговоренням та аудіо записом або зйомками відеосюжету. Результатом роботи була група, на 95% відсотків мотивована до вивчення англійської мови [7, с. 44]. Оскільки українські студенти мають схожі проблеми щодо мотивації, вважаємо перспективним подібний експеримент у нашому вищому

Формування іншомовної навчальної компетенції

Рис. 1. Стратегічні елементи формування іншомовної навчальної компетенції (згідно *Ph. Gay*, *S. Pogranova*, *L. Mauroux*, *E. Trisconi*, *E. Rankin*, *R. Shankland* [8])

навчальному закладі. Однак, завданнями нашого дослідження передбачені поки теоретичні пошуки шляхів ефективності курсу іноземної мови у немовних вищих навчальних закладах. Саме формуванню емоційної компетентності на занятті з англійської мови присвятили статтю група швейцарських та французьких вчених [8], де була доведена необхідність коригування навчальних силабусів з урахуванням формування емоційної компетентності студентів. Згідно їх точки зору, викладацька робота має бути націлена на три аспекти, що представлені на рис. 1.

Робота над формуванням емоційної компетентності включає: ідентифікацію, впізнавання та розуміння емоцій, вміння виражати та керувати ними [8, с. 4]. По-перше, кожен студент має розрізняти емоції: свої та співрозмовників. Це допоможе не лише ефективніше взаємодіяти на занятті, але й значно полегшить адаптацію до майбутньої професійної діяльності. Викладач має працювати не лише над позитивними емоціями, але й над негативними (гнів, страх, сором тощо) [8, с. 4]. Наприклад, емоція “страх” вводиться в ситуації, коли двоє дітей зустрічають нового сусіда з собакою. Один з дітей боїться собак. В комунікативному контексті студенти ідентифікують емоцію та характеризують її. При цьому кожне слово тексту розуміти не обов’язково. Виконуючи вправи з заповнення пропусків та тест на розуміння, студент звертає увагу на емотивний компонент [8, с. 6]. Фраза, написана на дошці, “I am scared of dogs”, вимовляється студентами з різними інтонаціями. Вітчизняні науковці С. А. Січкара та І. А. Денисюк, базуючись на таких компонентах емоційної компетентності, як саморегуляція та самомотивація, емпатія та рефлексія, комунікація та самоконтроль [9, с. 128], розробили алгоритм її формування засобами української мови [9]. Згідно їх дослідженням, емоційне забарвлення мови без використання невербального компоненту неможливо. Алгоритм, який вони розробили, включає ряд рекомендацій. Перш за все, і це перегукується з точками зору більшості науковців, має відбутися усвідомлення учнями власних емоцій [9, с. 129]. Для цього слід вести “Щоденник емоцій” та “Емоційний словник”, де протягом певної кількості часу учень записує у два стовпчики (позитивні і негативні) слова та звороти, що висловлюють їх почуття. Викладачеві варто звертати увагу, у якому стовпчику слів більше. Наступний етап передбачає керування потоком інформації: розширення або обмеження. Відкритість свідомості для потоку емоційних переживань передбачає позитивні думки типу: “дізнайся про це більше”, “відкрив для себе це почуття” [9, с. 129]. Завершальний етап включає розвиток або вдосконалення емоційної компетентності, що передбачає низку технік або вправ: вправи на вміння слухати і бачити (закрити вуха, запам’ятати дрібниці, закрити очі, лише слухати, потім записати емоції), переформування проблем у цілі (при цьому стоячи у позі “лідера”, піднявши руки і голову), техніка розуміння емоцій у відео або фільмі без звуку, вправа “струсіть емоції з себе” або “відправ емоції на прогулянку” [9, с. 130].

Базуючись на дослідженнях вітчизняних та зарубіжних дослідників, ми намагатимемось розробити алгоритм формування емоційної компетентності студентів нелінгвістичних університетів засобами іноземної мови, у нашому випадку, англійської. Першим етапом визначаємо проведення анкетування англійською мовою з метою отримання інформації, чи усвідомлюють студенти свої емоції, чи вміють ними керувати, чи розуміють емотивний стан інших. Питання для прикладу: Do you know what teachers expect from you? [1]; Do you know what you expect from your teacher or from your groupmates?; Do you have the possibility to do what you know best? [1]; What emotions do you know?; What makes you happy?; What makes you exhausted?; What do you do when you are stressed?; Do you often feel scared? What are you scared of? Звісно, питання можуть коригуватися в залежності від рівня володіння мовою та спеціалізації групи, але найголовнішим має бути усвідомлення емоційного стану студента. Після опрацювання анкет, викладач пропонує студентам для прослуховування та обговорення кілька відео на Youtube, які присвячені теоретичним питанням формування емоційного інтелекту від Д. Гоулмана: 1) *Емоційний інтелект як супервлада*; 2) *10 засобів формування емоційного інтелекту*: (<https://www.youtube.com/watch?v=SXW3XH08G3M>) (https://www.youtube.com/watch?v=7BBDj4_YfkQ). Наступний етап – модель формування емоційної компетентності, здійснюється у кілька етапів та передбачає різні дидактичні прийоми, на деяких зупинимось детальніше. По-перше, процес передбачає творчу роботу компетентного викладача, що вміє особисто виражати емоції, керувати ними та розуміти емотивний стан студентів, а для цього бажана спеціальна освіта [4, с. 346]. Крім “щоденника емоцій”, про який мова йшла раніше, студентам варто запропонувати “поштову скриньку довіри” [4, с. 346], де студент анонімно ділиться своєю проблемою англійською мовою. Викладач формує дві групи, проблема обговорюється і пропонується варіант рішення. Групи використовують метод SOCS (ситуація, опції, наслідки, рішення) [4, с. 349], коли детально аналізується ситуація, пропонуються варіанти рішення, обговорюються наслідки, обирається один варіант, який представляє делегований студент. Усвідомити зв’язок між емоцією та тілесним самовираженням допоможе вправа “Психологічна скульптура” [3, с. 29]. Малі групи зображують скульптури протилежних емоцій: натхнення-знесилення, радість-смуток тощо, потім кожна група презентує результати спільної роботи. Вплив невербальних компонентів на емоційний стан допоможе відчувати гра “Вгадай емоцію”. Кожен учасник обирає картку, де записана назва емоції та демонструє її за допомогою невербальних засобів. Завдання групи – вгадати емоцію [3, с. 44]. Не менш важливо у навчальному процесі вчитися виражати емоції у мовній інтонації. Учасникам пропонуються картки з фразою, яку треба вимовити з задоволенням, гордістю, злістю, байдужістю тощо. Можливо вимовляти фразу, надаючи їй спочатку прямий, а потім протилежний зміст [3, с. 46]. Мовні вправи з формування емоційної компетентності яскраво представлені у розробці “Business English Exercises” до проекту *International Partnership for*

Improving the Quality of Teaching in Vocational Schools [10]. Цікаві ілюстрації емоцій, до яких треба підібрати відповідні слова, тести на розуміння мови тіла, графічно зображені елементи емпатії до поєднання з визначеннями, список позитивних та негативних якостей до класифікації, стилі комунікації та етика бізнесу – це безсумнівно зміцнить позитивне ставлення студента до вивчення іноземної мови у немовному вищому навчальному закладі.

Цілком очевидно, що ключовою з емоційних компетентностей є позитивне налаштування, вміння мислити позитивно. “Мистецтво перетворення проблем у радість” відкриває можливості ресурсу мотивації до вивчення іноземної мови [3, с. 69]. Основні правила позитивного мислення визначив І. М. Матійків [3], а викладачеві іноземної мови варто їх передати студентам: висловлюватись без часток “не” (в категоріях бажань, а не страхів), персоналізувати висловлювання (а я думаю так...), відповідати лише за власні почуття та емоції, замінювати шкідливі слова на корисні [3, с. 75]. Теоретичне дослідження має на меті практичне впровадження та аналіз практичних результатів на прикладі трьох груп з вивчення французької, німецької та англійської мов у наступному навчальному році.

Використана література:

1. Clipa O., Mihalache E., Serdenciuc N.L. Level of Satisfaction in School – Pupil and Teacher Perceptions. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2016, 8(1), 149–170. DOI: <http://dx.doi.org/10.18662/rrem/2016.0801.09>
2. Колесник Г. Вплив емоцій на когнітивні процеси під час вивчення іноземної мови студентами першого курсу навчання. *Молодь і ринок*. № 4 (159), 2018. С. 112–116.
3. Матійків І.М. Тренінг емоційної компетентності : посібник. Київ : Педагогічна думка, 2012. 112 с.
4. Goleman D. L'intelligence émotionnelle. Comment transformer ses émotions en intelligence : traduction française par Thierry Piélat. Paris : Edition Robert Laffont, 1997. 430 p.
5. Furnham A. The Relationship between Cognitive Ability, Emotional Intelligence and Creativity. *Psychology*, 2016. № 7. P. 193–197. DOI: <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2016.72021>
6. Richards J.C. Exploring Emotions in Language Teaching. *RELC Journal*. 2020. P. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/0033688220927531>
7. Pinto-Pérez L. Using Feelings and Emotions in the EFL Classroom to Improve Writing Skills through Story Writing Workshops. *Enletawa Journal*, 2018, № 11. V. 1. P. 33–53.
8. Gay P., Pogranova S., Mauroux L., Trisconi E., Rankin E., Shankland R. Developing Students Emotional Competencies in English Language Classes: Reciprocal Benefits and Practical Implications. *Public Health*, 2022. № 19. P. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph19116469>
9. Січкач С.А., Денисюк І.А. Алгоритм формування емоційної компетентності та емоційного інтелекту засобами української мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2020. № 46. Т. 2. С. 127–131. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2020.46-2.31>
10. Korol K. Business English Exercises. *Project: International Partnership for Improving the Quality of Teaching in Vocational Schools*. Łomża, 2017. 58 p. URL: <https://perfect-project.eu/wp-content/uploads/2014/10/Booklet-Business-English-Exercises.pdf>.

References:

1. Clipa O., Mihalache E., Serdenciuc N.L. (2016) Level of Satisfaction in School – Pupil and Teacher Perceptions. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 8(1), 149–170. DOI : <http://dx.doi.org/10.18662/rrem/2016.0801.09>
2. Kolesnyk G. (2018) Vplyv emotsii na kignityvni protsesy pid chas vyvchennia inosemnoii movy [The Influence of Emotions on Cognitive processes while studying]. *Molod i Rynok*. № 4 (159). P. 112–116 [in Ukrainian]
3. Matiikiv I.M. (2012) Trening emotsiinoi kompetentnosti [Training course of Emotional Competencies: Study Guide]. Kyiv : Pedagogichna Dumka, 112 s. [in Ukrainian]
4. Goleman D. (1991) L'intelligence émotionnelle. Comment transformer ses émotions en intelligence : traduction française par Thierry Piélat . Paris: Edition Robert Laffont. 430 p. [in French]
5. Furnham A. (2016) The Relationship between Cognitive Ability, Emotional Intelligence and Creativity. *Psychology*. No 7. P. 193–197. DOI: <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2016.72021>
6. Richards J.C. (2020) Exploring Emotions in Language Teaching. *RELC Journal*. P. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/0033688220927531>
7. Pinto-Pérez L. (2018) Using Feelings and Emotions in the EFL Classroom to Improve Writing Skills through Story Writing Workshops. *Enletawa Journal*. No 11. V. 1. P. 33–53.
8. Gay P., Pogranova S., Mauroux L., Trisconi E., Rankin E., Shankland R. (2022) Developing Students Emotional Competencies in English Language Classes: Reciprocal Benefits and Practical Implications. *Public Health*, No 19. P. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph19116469>
9. Sichkar S., Denysiuk I.(2020) Algoritm formuvannia emotsiinoi kompetentnosti ta emotsiinogo intelektu zasobamy ukainskoi movy [Algorithm for the Development of Emotional Competence and Emotional Intelligence by Means of the Ukrainian Language]. *Naukovyi Visnyk Mizhnarodnogo Gumanitarnogo Universytetu*. No 46, V. 2. P. 127–131. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2020.46-2.31>
10. Korol K. (2017) Business English Exercises. *Project: International Partnership for Improving the Quality of Teaching in Vocational Schools*. Łomża, 58 p. URL: <https://perfect-project.eu/wp-content/uploads/2014/10/Booklet-Business-English-Exercises.pdf> (data zvernennia 20.05.2023)

Krekoten O., Baidak L., Berezniak O. Formation of emotional competence and positive thinking of students in the foreign language class

This article deals with forming the emotional competence of non-linguistic higher educational institutions students. The object of the study is the emotional intelligence as the ability to understand our own emotions as well as the feelings of other people. The purpose of the study is to outline the ways of forming the students' emotional competence in the foreign language course. Special attention is paid to the importance of positive thinking and the motivation to acquire foreign language skills. The review of the literature and scientific theoretical and practical research was carried out; the concepts of emotional intelligence and emotional competence were defined, didactic approaches to the problem in professionally oriented foreign language courses were shown, an algorithm for the emotional skills formation was determined. A training model as a part of a foreign language course was proposed. The key figure in the implementation of this model is a teacher who should regularly work on increasing the level of emotional intelligence. Communicative methods that could help the teacher to create a positive atmosphere have been identified: to be able to describe a problem, to express emotions, to explain the necessity of tasks and to propose a solution of a problem. The study has theoretical significance and can be followed by the further practical development. The importance of emotions for the professional activity of a future specialist knowing to control his emotional states aimed at the positive result has been emphasized. The strategic elements of foreign language competence and the stages of forming the emotional competence, such as: identification, understanding of emotions and the ability to express and to manage them. The didactic task of emotions verbalization was proposed in three stages. They are: conducting a questionnaire survey in order to obtain information about the level of emotional competence, listening and discussing the theoretical video material, practical training on the formation of emotional intelligence. The advantages of foreign language skills formed on an emotional component in order to motivate students to learn a foreign language have been noted.

Key words: emotion, emotional intelligence, foreign language, emotional competence, positive emotions, non-verbal component, motivation, emotional state.

УДК 378.011.3–057.175:354.31]:005.336

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.12>

Кміторов М. О.

**СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ
ЯК СКЛАДОВОЇ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ**

Стаття присвячена одній з актуальних проблем вивчення сучасного стану розвитку системи військової освіти як складової загальнодержавної системи освіти та окресленні її основних трансформаційних зрушень. Окреслено теоретико-методологічну основу дослідження, яка базується на системному підході та низці наукових методів, як от: аналізу та синтезу, наукової абстракції, індукції та дедукції, алгоритмізації. Акцентовано увагу на домінуючих тенденціях розвитку системи військової освіти спрямовані на професіоналізацію та підвищення ефективності підготовки майбутніх офіцерів НГУ і військових спеціалістів з орієнтацією на країни-члени НАТО. Визначено основні законодавчі акти та нормативно-правові документи, які регламентують європейську ідентичність України. Серед яких: Закон України “Про вищу освіту” (2021 р.); Закон України “Про освіту” (2017 р.); Наказ “Про підготовку військовослужбовців, військових частин (підрозділів) НГУ” (2016 р.); Норматив з бойової та спеціальної підготовки військових частин (підрозділів) Національної гвардії України (2016 р.); Конституція України” (2019 р.); Проект Стратегії воєнної безпеки України” (2021 р.); основні стандарти НАТО “Стандартизація бойової підготовки та військової освіти” (NATO STANAG 2116); “Стандартизація військової освіти” (NATO STANAG 6001); “Концепція трансформації системи військової освіти за стандартами НАТО” (2023 р.). Графічно представлено основні цілі реформування системи військової освіти України на засадах стандартів військової освіти НАТО. Окреслено основні запити сучасного суспільства до особистості військовослужбовця на засадах стандартів НАТО до професійної підготовки майбутніх військових кадрів. Визначено сучасні методи навчання майбутніх військовослужбовців, що відповідають стандартам НАТО. Зосереджено увагу на питанні інтеграції інформаційних технологій навчання в систему військової освіти, зокрема імерсивних технологій навчання. Доведено, що успішне формування та розвиток професійної компетентності майбутніх військовослужбовців, зокрема майбутніх офіцерів НГУ в межах імплементації в систему військової освіти України стандартів НАТО здійснюватиметься за умов дотримання ряду дидактичних умов.

Ключові слова: система військової освіти, майбутні офіцери, НАТО, НГУ, професійна підготовка.

Інтереси національної безпеки і оборони держави, які пов'язані із запобіганням виникненню та розвитку збройних конфліктів на території України, із забезпеченням її здатності протистояти зовнішній агресії, особливо в умовах розгортання у 2022 році масштабної російсько-української війни. Вимагають від сектору національної безпеки постійно підтримувати та розширювати свої можливості щодо протидії наявним потенційним загрозам і небезпекам, урахувати зміни в безпековому, стратегічному і операційному середовищі держави. Так, сучасний стан розвитку системи військової освіти, зокрема, системи професійної підготовки майбутніх військових кадрів НГУ, пов'язаний з необхідністю зміни траєкторії їх професійної підготовки,